

Gravferd 50 år for seint

Den 1. september 1945 vart 19 menn drepne i ein kraftig eksplosjon utanfor Florø. Dei var ute på båt for å dumpe ammunisjon etter krigen. Men dei 19 fekk inga gravferd. Og korkje prest eller lensmann såg det som si oppgåve å informere dei pårørande.

Fredag - på dagen 50 år etter hendinga - fekk dei 19 sin gravferd. Med tre prestar og gudsteneste på fire språk. Sjølvsaugt ute på sjøen der ulukka skjedde. Eit 40-tals pårørande, blant dei fleire frå Nordfjord og Sunnmøre, fekk endeleg ta eit verdig farvel med sine kjære.

*Dei tre prestane heldt gudsteneste på norsk, tysk og hebraisk. Frå ventre Jack Cohen, Patrick Schlosser og Øystein Frivold.
(Foto: Bengt Fladen)*

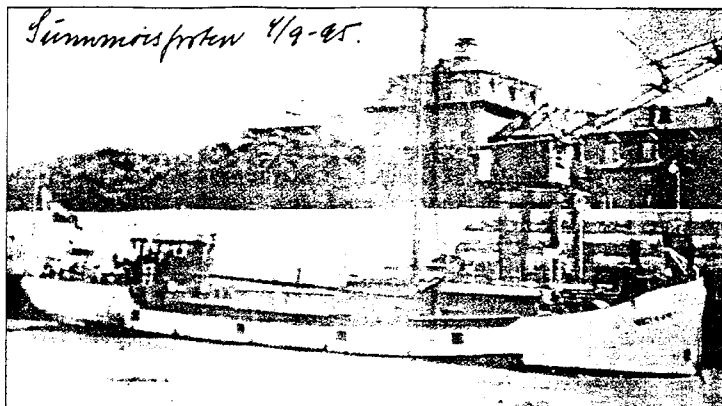
*Sunnmørsfjord
4/9-95*

REPORTASJE SIDE 13

*MS Thekla
— Hagedien*

1/9-45

Fekk si gravferd 50 år etter

Den tyske lekteren M/S Thekla ved kai. 1. september 1945 vart båten knust i ein kraftig eksplosjon.

50 år etter at dei vart drepne, fekk 19 menneske frå Norge, Tyskland og England si gravferd utanfor Florø fredag. Fem av dei 19 kom frå Nordfjord, og ein frå Volda. Alle vart drepne den 1. september 1945 då dei skulle dumpe ammunisjon i sjøen.

Bengt Flaten

Den 34 meter lange elvebåten M/S Thekla fra den tyske byen Haren gikk ut fra Florø ved 14-tida 1. september 1945. Om bord var 19 mennesker. Ole Fagerheim (17 år), Mikal Rognes (23 år) og Ole Frislid (39 år) kom alle fra Hornindal. Annanias Kongsvoll (69 år) kom fra Volda. Bjørn Cappelen Lem (44 år) og Ingolf Hagevik (57 år) kom fra Maløy. Også Jakob Hellevik (46 år), lensmann i Gloppen, men opphavlig fra Bergen, var med. Dei var ute på farleg oppdrag, farlegare enn dei visste. Oppgåva gikk ut på å dumpe ammunisjon etter krigen. Ammunisjon som var samla saman fra fleire lagar i området.

Av dei 19 var 12 nord-

Oliver Fagerheim frå Homindal kastar ei rose på sjøen - til minne om sonen Ola som vart drepen.

menn, seks tyskarar og den engelske kommandanten David Cohen. Dei fleste av nordmennene var varetektsfanger, mistenkte for landsvik. Ingen av dei hadde fått sin dom. I ettertid har det vist seg at fleire av dei var uskuldelege.

Ikkje nok tyskarar...

Dei norske vart plukka ut fordi det ikkje var nok tyskarar til å gjere jobben. Varetektsfangane hadde ikkje noko val. Historia fortel at fleire av dei ansvarlege som skulle ha vore med, trakk seg då dei sag kor farleg transporten var. Dei fekk

rett.

Ein halv times båtut for Florø, i Vassreset, miste alle dei 19 om bord livet då baten forsvann i ein kraftig eksplosjon. Ingen av dei 19 vart nokon gong funne. Berre vrakgods og nokre få uniformsrestar lag og flaut på sjøen.

Inger Cecilie Stridsklev har vore svært interessert i hendinga utanfor Florø. Ho fortel at det var mange sortar ammunisjon om bord på ulukkesbåten. Og at det var angst i Florø for at det skulle skje ei ulukke.

– Det som hendte var ille nok. Og verre var det at

Den jødiske presten Jack Cohen (frå venstre), den katolske presten Patrick Schlösser, sokneprest Øystein Fjervold, Otmar og Oliver Fagerheim med kransen over dei 19 som døydd.

samfunnet ikke tok ansvar i høve til den som miste sine kjære i eksplosjonen. Korkje lensmann eller prest gav melding til det parørende. Spjøl om det har gått mange år, er det no på hog tid at også desse 19 år om verdig slutt, seier Stridskleiv. Har ei initiativtakaren til gravferda 50 år etter, Fredag tekk ho mange takk for innsatsen.

Minnerik hogtid

Gravferda vart ei minnerik høgtid for eit 10-årspararande. Det blei gjekk føre seg om bord på ferja MF Losna. Først ned i kafeteriaen, der alle var samla for å høyre historia om kvar av dei 19. Mange nytta også høvet til å lese minneord over sine kjære.

Klokka 14.00, på same tid som M S Thekla gikk ut 50 ar tidlegare, gikk MF Losna ut fra Flora og stoğa opp på staden der dei 19

miste livet. Sokneprest Øystein Frivold fra Hornindal, pater Patrick Schlösser og prest Jack Cohen stod for gudenesta på det øvste dekket. Berre det at ein protestantisk prest stod side om side ved ein katolsk og ein jødisk prest, var spesielt nok. Dei tre stod for ei minnehogtid som alle deltakarane vil hugse. Gudenesta gjekk føre seg på fire språk: Norsk, tysk, engelsk og hebraisk.

Saman for å takke

- Vi er samla her på 50-ars dagen for ei forferdeleg ulukke. 19 menneske vart bratt rivne bort frå livet. Etter ulukka stod dei pårande att med såre kjensler, minner, einsemd og dei mange sporsmala om kvifor. Det meiningslause i døden vart tydeleg ein slik dag. opna sykkelprest Frivold. Og han heldt fram: - Vi er ikkje

samlar her for å forkla-
noko. Vi er komme - mar-
å vise dei døde den nye bet-
er å takke for alt det gode
dei gav medan dei levde.
Samstundes vil vi vise dei
som er att at vi deler sorg-
deira - over tapet, men og
over den handsaming dei
har fått av samfunnet.
Mange har lidd under. Men
Gud hjelpe oss til ikke å
gjere nokon slik urett fle-
gonger. Må minnet om The-
kla lære oss om menneske-
verd og omsorg, sa Frøyda.

50 år med taushet

Seinare, i sjolve preika, sa han at dei 50 ára som har gått etter ulukka, har vore 50 år med tilnærma lussket.

– I familiane har det nok falt mange ord. Også bønene. Og sjølv om menneske i kyrkja har sviitta, har vi høyrte bønene. Bibelen oss ein Gud som tek seg av oss, og som har gjort oss til uvelagde menneske.

smak, allis som slit og har
fjort seg ned, og kome til
ham og han vige kvar og
ei av stien. Etter seier om
den som er. Kust all dyk-
ket på ham, for han har
gjort for dykk. Det iger
en av overmæte det ynde
denkjer til Gud. Han skal
hunde oss opp og ige oss
fjort på. Det er ei god troyst
for oss alle. Sa soknepresten.

Etter proke og felles song,
kasta dei tre prestane krans-
en ned for 10 mamma på
siden. Etterpå vart det kasta
ei rose for kvar av dei
tre korne.

Da MF Losna sette kursen mot Florø att, lag kransen og blomane att. Som ei minning om kvar og ein som ikkje kom att fra det første oppdraget. Og som einig tekk til 50 år for

19 menneske. Ole Fagerheim (17 år), Mikal Rognes (23 år) og Ole Frislid (39 år) kom alle fra Hornindal. Annanias Kongsvoll (69 år) kom fra Volda, Bjørn Cappelen, Lem (44 år) og Ingolf Magerøy (57 år) kom fra Mulev. Også Jakob Hellevik (46 år), lensmann i Gloppen, som opphåvde fra Bergen, med. Dei var ute på færdopdrag, faregare enn øste. Oppgåva gjekk ut i dumpe ammunisjon i krigen. Ammunisjon var samla saman frå lagar i området. Dei 19 var 12 nord-

Dei norske vart plukka ut fordi dei ikkje var nok tyskarar til å gjere jobben. Varetaktsfangane hadde ikkje noko val. Historia fortel at fleire av dei ansvarlege som skulle ha vore med, trakk seg då dei sag kor farleg transporten var. Dei fekk

rett. Ein halv times båttur ut
fra Fløyen i Mosseset, miste

Gravferda vart ei minnerik høgtid for eit 40-tals parørande. Det heile gjekk føre seg om bord på ferja M/F Losna. Først nede i kafeteriaen, der alle vart samla for å høyre historien om kvar av dei 19. Mange nytta også høvet til å lese minneord over sine kjære.

Klokka 14.00, på same tid som M/S Thekla gikk ut 50 år tidlegare, gikk M/F Losna ut frå Florø og stogga opp på staden der dei 19

- Vi er samla her på 50-
ars dagen for ei forferdelig
ulykke. 19 menneske vart
brutt rivne bort frå livet.
Etter ulykka stod dei par-
rande att med sære kjensler,
minner, einsemd og dei
mange spørsmåla om kvifor.
Det meiningsslause i døden
vart tydeleg ein slik dag.
opna skonekprest Frivold. Og
han heldt fram: - Vi er ikkje

har fått av samfunnet. Mange har lidd unødig. Må Gud hjelpe oss til ikke å gjøre nokon slik urett fleire gonger. Må minnet om Thekla lære oss om menneskeverd og omsorg, sa Frivold.

Seinare, i sjolve preika, sa han at dei 50 ára som har gått etter ulukka, har vore 50 år med tilnærma taushet.

- I familiane har det nok falt mange ord. Også boner. Og sjølv om menneske og kyrkja har svikta, har Gud høyrte bønene. Bibelen viser oss ein Gud som tek i mot øydelærde menneskeliv. Gud

halde oss oppe og gje oss nytt hap. Det er ei god trøyst for oss alle, sa soknepresten.

Etter preike og felles song, **kasta** dei tre prestane kran- sen med dei 19 namna på sjøen. Etterpå vart det kasta ei rose for kvar av dei omkomne.

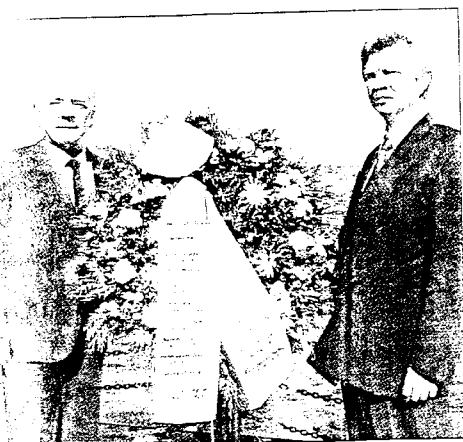
Da M/F Losna sette kursen mot Florø att. lag kran- sen og blomane att. Som ei panning om kvar og ein som ikkje kom att fra det farlege oppdraget. Og som eit verdig takk - 50 år for seint.

Oslo (NTB): Det er umulig å legge Gardermobanen i tunnel under Gamlebyen i Oslo. Samferdselsdepartementet vurderer nå å grave en dyp sjakt som banen kan legges i.

Til Dagens Næringsliv sier Steinar Killi, Samferdselsdepartementet sine koordinater i utbyggingen av Hovedflyplassen på Gardermoen, at det blant annet på grunn av vanskelige grunnforhold er klart at det ikke kan graves en tunnel gjennom Gamlebyen. Isteden vurderes nå tre forskjellige traséer som alle vil bli lagt i en såkalt åpen sjakt.

Det må med andre ord graves en renne på flere meters bredde tvers gjennom den tett bebygde Gamlebyen. Dette betyr at flere hus må rives og veier og jernbanetraffikk legges om i anleggssperioden. Hvor bred sjakten blir, er ikke klart, blant annet fordi det ikke er avklart hvor mange jernbepespor som skal gå der. Sjakten skal fylles med vegger, gult og tak av betong.

- Hvis man skal ha fire spor der, er det ganske enorme saker, sier Steinar Killi til NTB. Han opplyser at sjakten i hvert fall blir bredere enn 20 meter, men ikke så bred som 100.

Fagerheim (t.v.) frå Homindal og Günter Wolfgang Müller frå tyske ambassaden stod saman i sorga laurdag.

Denne høgtidsstunda rørte i hjartet mitt. Det var lett å arrangere ei slik gravferd 50 år etter. Det seier Günter Wolfgang Müller, assisterende sjef ved den tyske ambassaden i Oslo.

"Særlig sette stor pris
 på Møllers fra den tyske
 "København var til stades
 "der høi tidstunda utanfor
 "der stødning. Og Møller var
 "og gik over a fa vere i
 "sag om og har den
 "og stude rolla her i dag.
 "og det er viktig a vise
 "og gravferda. Det
 "og i dag, har
 "og handling fra
 "og det rett a
 "og det er fint at
 "og nokko pa eige
 "og styresmak-
 "og seier han.

Han tykte det var fint, å halde fram kransen over det 19. saman med Lutter Fagerheim fra Homnadd. På den maten var han med på å vise at Tyskland og Norge står saman i sorga over det som miste livet i og etter krigen.

— Den verda vi lever i vort stadig tettare. Ingen nasjon kan leve aleine. Vi er som ein stor familie, og har derfor plikt til å ta vare på kvarandre. Det er spesielt viktig å hugse dette når vi står overfor mykje uro og angst i verda, seier Mulla.

Dei er glade og vemodige på same tid, Oliver (92) og Ottar (63) Fagerheim i Hornindal. Laurdag fekk dei endeleg ta eit skikkeleg farvel med sonen og broren Ola, 50 år etter at han vart drept under oppryddinga etter krigen.

- Han Ola og eg var varetektsfangar i den same leiren i Florø. Men eg var ikkje med då han vart drepen. Eg var ute på vedhogging, og høyrde om ulukka då eg kom tilbake til leiren om kvelden. Det var dei andre fangane som fortalte kva som hadde skjedd. Korkje politi eller prest sa noko uttan at vi oppskote dei og spurde, seier Oliver Fagerheim.

Sjølvs 50 år etter den dramatiske hendinga utanfor Florø har han vanskeleg for å snakke om sonen. Kanskje vert det lettare etter gravferda laurdag. Då private tok ansvar for det samfunnet ikkje gjorde.

- Dette var ei fin stund. Minnestunda over kvar av dei 19 neste i ferja. turen ut til staden der ulukka skjedd, for 50 år sidan, og minnehøgtida der ute. Det var godt å få sjå staden der det skjedd, og å få vere med på å kastet jord, krans og blomar på havet. Det var godt å vere saman med dei andre pårørende og saman få oppleve eit verdig farvel med våre. Det var også svært positivt at den tyske ambassader var til stades. Vi står alle

Han stadfester det faren
seier om at det har vore 50
vanskelege år.

— Broren min vart 17 år. For meg var han ein beste ven, storebror og læremeistert. Han var langt framme i alt han gjorde, anten det var praktisk arbeid eller idrett. Best likte han å hoppe på ski. Og han var svært snill. Han ville ikkje nokon noko vondt. Berre det at han åtvang meg mot å plyndre fugleirei, og at han stelte for ho bestemor då ho vart sjuk, er to prov på at han Ola var ein god gut. Det siste han sa til meg då han reiste heime frå etter krigen, var at eg skulle passe godt på ho mor. Det vart alvor i dei orda. For ikkje lenge etter kom meldinga om at han var død. Ikkje frå lensmann eller prest, men frå onkelen min. Det offentlege hørde vi aldri noko frå, seier Ottar Fagerheim.

— Det var ansvarslaust og neppe lovleg at folk tok ein så ung gut med på det farlege oppdraget med å dumpe ammunisjon etter krigen, meiner han. Fagerheim er like glad i broren sin i dag som han var for 50 år sidan. Difor har det vore svært tungt ikkje å ha ei grav å gå til. Og vite at broren ikkje

— Åra etter at han Ola vart drepen har vore tunge. Det har vore eit stort tomrom etter han, seier Ottar t.v. og Oliver Fagerheim, og viser fram bilete av guten som berre vart 17 år.

ein gong vart ført opp som
død i kyrkjeboka.
- Samfunnet tok ikkje

ar. Men no h... fått
at han Ola og... an få
namnet sitt på ei gravstøtte

ved kyrkjegarden i Hornindal. Det skal han få, seier broren stilt.

BLINKSKUDD

Mandag og tirsdag

Husholdningssaff
Lerum, 1,5 liter

14⁹⁰ + pant

Libro bleier
pr. pk.

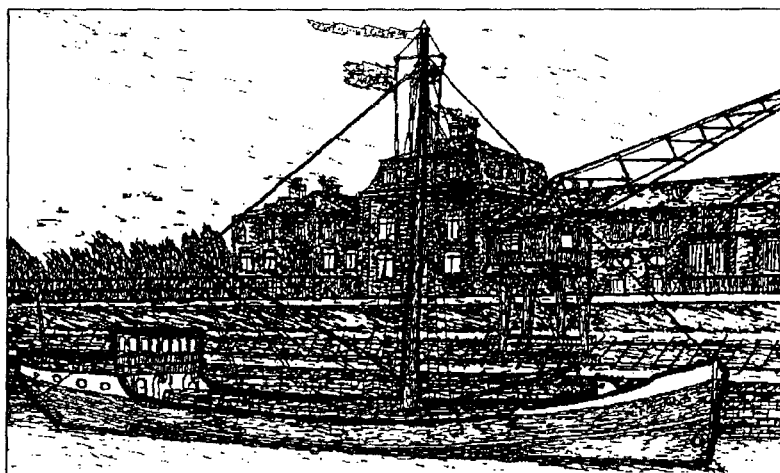
59⁹⁰

f.m. 3000

VELKOMMEN TIL MATGLEDEN

MINNEHØYTID

OVER DE 19 MENN SOM OMKOM
DA M/S THEKLA EKSPLODERTE
1.9.1945

Annanias Kongsvoll	* 13. 8.1876
Heinrich Veltmann	* 1.11.1883
Ingolf Hagevik	* 13. 2.1888
Jakob Hellevik	* 15. 7.1899
Bjørn Cappelen Lem	* 7. 9.1901
Ole Frislid	* 22. 2.1906
Wilhelm Schwänen	* 23.10.1909
David Cohen	☆ 21. 2.1911
Leif Stavøstrand	* 16. 2.1916
Andreas Hesjedal	* 10. 3.1917
Olav Anton Djupevik	* 11. 2.1921
Hermann Nüsse	* 21. 1.1922
Mikal Rognes	* 8. 5.1922
Sverre Åsen	* 22. 8.1922
Gerhard Stabell	* 24. 2.1924
Bernhard Kuhl	* 25.11.1925
Johan Georg Barca	* 28. 5.1926
Franz Kinaterer	* 11. 4.1927
Ola Fagerheim	* 26.11.1927

FRED שלום FRIEDE

ORIENTERING OM ULYKKEN MED M/S THEKLA

BORDBØNN OG FELLES MÅLTID.

MINNEORD OVER HVER AV DE OMKOMNE, I REKKEFØLGE ETTER ALDER.

KL 14. BÅTEN LEGGER FRA KAI OG VI REISER TIL ULYKKESTEDET.

GUDSTJENESTE VED SOKNEPREST ØYSTEIN FRIVOLD(ØF), PATER PATRICK SCHLÖSSER(PS) OG PREST JACK COHEN(JC).

KLOKKERINGING.

SALME

O bli hos meg! Nå er det aftentid,
og mørket stiger - dvel, o Herre blid!
Når annen hjelp blir støv og duger ei,
du, hjelpeløses hjelper, bli hos meg!

Snart svinner livets dag, det kvelder fort,
og jordens lys alt mørkner og går bort,
forandrings skygge følger tro min vei -
o, du som ei forandres, bli hos meg!

Hver time trenger jeg din sterke vakt,
kun for din nåde viker mørkets makt;
Hvor skal jeg vandre trygt foruten deg?
I mulm og solskinn, Herre, bli hos meg!

Når du velsigner, ei av frykt jeg vet,
sår gjør ei ondt, gråt har ei bitterhet.
Hvor er vel dødens brodd? Jeg frykter ei.
Du som har seiret, Herre, bli hos meg!

O la meg se ditt kors i dødens gys,
driv mørket bort og vær meg livets lys!
Da skinner morgenrøden på min vei.
I liv og død, o Herre, bli hos meg!

HILSEN OG MINNEORD

ØF + PS:Nåde være med dykk og fred frå Gud vår far, og Herren Jesus
Kristus

SALME

Alltid freidig når du går,
veier Gud tør kjenne,
selv om du til målet når
først ved veiens ende.

Aldri redd for mørkets makt,
stjernene vil lyse,
med et "Fader Vår" i pakt,
skal du aldri gyse.

Kjemp for alt hva du har kjært,
dø om så det gjelder,
da er livet ei så svært
døden ikke heller.

BØNN ØF, PS, JC:

Å Herre, du som er Gud over alt som lever,
Du er med oss til alle tider:
i glede og i sorg,
i lys og i mørke,
i liv og død.
Åpne våre hjerter, så vi kan kjenne ditt nærvær
også i denne sorgens stund.
La vissheten om ditt nærvær
trøste vårt sinn og lindre våre sår.
Lær oss å stole på Deg.
Vi forstår ikke alltid dine veier,
men også når vi sørger,
gjør oss takknemlige for de velsignelser vi har opplevd,
og gi oss troen som kan istemme:
Herren gav, og Herren tok, Herrens navn være lovet, Job 1.21.

SKRIFTLESING ØF, PS.

La oss høre Herrens Ord til trøst og tro:

SALMENES BOK 13; 2-4

Hvor lenge, Herre? Vil du glemme meg for alltid?
Hvor lenge vil du skjule ditt ansikt for meg?
Hvor lenge skal jeg ha uro i sinnet og hele dagen ha sorg i hjertet?
Hvor lenge skal fienden ha overmakten?
Se hit og svar meg, Herre, min Gud!
La øynene mine få glansen tilbake,
så jeg ikke sovner inn i døden.

SALMENES BOK 73; 21-26:

Så lenge mitt sinn var bittert,
og jeg kjente det stakk i hjertet,
var jeg dum og uforstandig; som et fe var jeg mot deg.
Men jeg blir alltid hos deg, du har grepet min høyre hånd.
Du leder meg ved ditt råd, og siden tar du meg opp i herlighet.
Hvem har jeg ellers i himmelen?
Når jeg bare har deg, ønsker jeg ikke noe på jorden.
Om kropp og sjel forgår, er Gud for evig min klippe og min del.

(JC,ØF,PS)SALMENES BOK 23; 1-6:

Herren er min hyrde, jeg mangler ingen ting.
Han lar meg ligge i grønne enger,
Han fører meg til vann der jeg finner hvile,
og gir meg ny kraft.
Han leder meg på de rette stier for sitt navns skyld.
Selv om jeg går i dødsskyggens dal,
frykter jeg ikke for noe ondt. For du er med meg.
Din kjepp og din stav de trøster meg.
Du dekker bord for meg like for øynene på mine fiender.

Du salve smerte hos dem som har mistet alle sine venner
Bare godhet og miskunn skal følge meg alle mine dager,
og jeg får bo i Herrens hus gjennom lange tider.

SALMENESBOK 121; 1-8:

Jeg løfter mine øyne opp til fjellene:
Hvor skal min hjelp komme fra?
Min hjelp kommer fra Herren, han som skapte himmel og jord.
Nei, han blunder ikke og sover ikke, Israels vokter.
Herren er din vokter, Herren er din skygge,
Han er ved din høyre hånd.
Solen skal ikke stikke deg om dagen,
og månen ikke skade deg om natten.
Herren skal bevare deg fra alt ondt og verne om ditt liv.
Herren skal bevare din utgang og din inngang
fra nå og til evig tid.

JOHANNES 6, 37-40.

Alle de som Faderen gir meg, kommer til meg,
og den som kommer til meg, vil jeg såvisst ikke støte bort.
For jeg er ikke kommet ned fra himmelen
for å gjøre det jeg selv vil,
men det han vil, som har sendt meg.
Og hans vilje er
at jeg ikke skal miste noen av alle dem han har gitt meg,
men reise dem opp på den siste dag.
For dette er min Fars vilje,
at den som ser Sønnen og tror på ham, skal ha evig liv,
og jeg skal reise ham opp på den siste dag.

ÅPENBARINGEN 21, 1-5.

Og jeg så en ny himmel og en ny jord,
for den første himmel og den første jord var borte,
og havet fantes ikke mer.
Og jeg så den hellige by, det nye Jerusalem,
stige ned fra himmelen, fra Gud,
gjort i stand og pyntet som en brud for sin brudgom.
Fra tronen hørte jeg en høy røst som sa: ß
"Se, Guds bolig er hos menneskene.
Han skal selv bo hos dem, og de skal være hans folk,
og Gud selv skal være hos dem.
Han skal tørke bort hver tåre fra deres øyne,
og døden skal ikke være mer,
heller ikke sorg eller skrik eller smerte.
For det som før var, er borte."
Han som sitter på tronen, sa da til meg:
"Se, jeg gjør alle ting nye."
Og han la til: Skriv det ned,
for dette er pålitelige og sanne ord.

SALME

Vår Gud han er så fast en borg, han er vårt skjold og verge.
Han frir oss ut av nød og sorg og vet oss vel å berge.
Vår gamle fiend hård, til strid imot oss står.
Stor makt og arge list han bruker mot oss visst.
På jord er ei hans like.

Vår egen makt er intet verd, snart fikk vi banesåret.
Men en går frem i denne ferd, som Herren selv har kåret.

Vil du hans navn få visst? Han heter Jesus Krist,
den høvding for Guds hær, i ham kun frelse er.
Han marken skal beholde!

Om verden full av djevler var, som ville oss oppsluke,
vi frykter ei, vi med oss har den som Guds sverd kan bruke.
Er verdens fyrste vred, og vil oss støte ned,
han ingen ting formår, fordi alt dømt han går.
Et Guds ord kan ham binde.

Guds ord de skal de nok la stå, og ingen takk de høster.
Gud selv vil mektig med oss gå, hans gode Ånd oss trøster.
Og om vårt liv de tar, og røver alt vi har,
la fare hen la gå!
Mer kan de ikke få. Guds rike vi beholder.

PREKEN(ØF)

SALME

Velt alle dine veie og all din hjertesorg
på ham som har i eie den hele himlens borg
Han som kan stormen binde og knuse bølgen blå,
Han skal og veien finne, hvorpå din fot kan gå.

På Herren du deg støtte, om det deg vel skal gå.
Hans gierning må du nytte, om din skal kunne stå.
Av sorg og selvgjort plage, det kommer intet ut.
Ti intet kan du tage, alt kan du få av Gud.

Din trofasthet og nåde, o Fader vet og ser
hvordan du best skal råde med oss i alt som skjer.
Hva du har valgt å gjøre, det står som fjell så fast.
Ditt råd skal du utføre om jord og himmel brast.

Vei har du alle steder og hjelp i all vår trang.
Velsignelser du spreder og lys på all din gang.
Din vilje ingen hindrer, din omhu blir ei trett
før gledestårer tindrer i øyne som har grett.

JC: BØNN

Måtte Herrens store navn bli opphøyet og helliget i denne verden, som
Han har skapt etter sin vilje.

Måtte Han stadfeste sitt kongedømme i vår levetid og i våre dager og i
hele Israels (Israel= den som kjemper med Gud) hus levetid, snart og i
nær fremtid.

La oss alle si Amen til det.

Måtte Herrens store navn være velsignet for alltid og i all evighet.
Velsignet, lovprist, forherliget, opphøyet, oppløftet og æret, berømmet og
lovsunget være Den Helliges navn, lovet være Han, høyere enn alle
velsignelser, lovsanger, lovprisninger og hyldester, som kan uttales i
verden.

La oss alle si Amen til det.

Måtte det komme megen fred fra himmelen og liv, til oss og til hele
Israel. La oss alle si Amen til det.

Han som stifter fred i det høye, måtte Han skape fred for oss og for hele
Israel.

La oss alle si Amen til det.

Alle: AMEN.

JORDPÅKASTNING OG UTKASTING AV KRANS/ROSER.

Stiftelsen Norsk Okkupasjonshistorie, 2014

ØF, PS: Av jord er du kommet
Til jord skal du bli
Av jorden skal du igjen oppstå.

JORD KASTES TRE GANGER PÅ HAVET.

ØF, PS: Jeg er Oppstandelsen og Livet, sier Herren.
Den som tror på meg, skal leve om han så dør.
Og hver den som lever og tror på meg, skal i all
evighet ikke dø. Joh. 11.25-26.

PS: I vår Herre Jesu Krist Kors er oppstandelse og liv. Fred være med dere.

KRANSEN KASTES PÅ HAVET

REPRESENTANTER FOR FAMILIENE KASTER EN ROSE FOR HVER AV DE DØDE PÅ HAVET

BØNN. ØF, PS.

La oss be.

Evige Gud, himmelske Far,

Du har i din Sønn, Jesus Kristus, gitt oss seier over døden.

Vi ber deg, led oss ved Din Hellige Ånd,

så vi aldri kommer bort fra deg,

men lever vårt liv i troen på din Sønn.

og en gang når fram til det evige livet i ditt rike,

ved Jesus Kristus, vår Herre.

Fader Vår,

Du som er i himmelen,

La ditt navn holdes hellig,

La ditt rike komme,

La din vilje skje, på jorden som i himmelen

Gi oss i dag vårt daglige brød,

og forlat oss vår skyld,

som vi og forlater våre skyldnere.

Led oss ikke inn i fristelse,

men frels oss fra det onde.

For riket er ditt,

og makten og æren i all evighet.

Amen.

JC: Herren velsigne deg og bevare deg.

Herren la sitt ansikt lyse over deg og være deg nådig.

Herren løfte sitt åsyn på deg, og gi deg sin fred.

SALME

Herre, signe du og råde

og bevare nå oss vel!

Herre, la ditt åsyns nåde

alltid lyse for vår sjel!

Herre Gud, deg til oss vend,

og din fred oss alle send.

Fader, Sønn og Ånd til sammen

være med oss alle. Amen.

KLOKKERINGING 3x3 slag

FLAGGENE HEVES HELT OPP.

BÅTEN RETURNERER TIL FLORØ.

SAMTALE. ORDET GIS FRITT.

AVSKJED.

KI. 17: HURTIGBÅTEN RETURNERER TIL BERGEN.

Sep. 25

M/S THEKLA, båten som gjekk i lufta.

Det mest dramatiske og tragiske som hende i distriktet til "Firda" etter kapitulasjonen i mai 1945, var eksplosjonen på Stavfjorden utafor Florø 1. september 1945. Her vil eg fortelje med utgangspunkt i det denne avisa skreiv den gongen.

Sundag 2. september 1945 kom det ei fælsleg melding på radioen, som gjorde mange, ikkje minst nære pårørande forskrekte.

Meldinga kom i avisene i dagane etter. Dette var i mange høve det einaste viset familiene vart varsla på. Dei har ikkje fått visst stort meir seinare heller. I "Firda" sto tysdag

4. september på fyrste sida:

" Fælsleg eksplosjon ved Florø laurdag

2 nordmenn, 1 engelskmann, 10 nasistar og 6 tyskarar drepne.

Laurdag hende ei fælsleg ulukke ved Florø: På Florøylandet ligg lagra ein heil del tysk ammunisjon, og då det er føresetnaden at denne skal kastast på sjøen, var der kome ein lektar til Florø for å føra ammunisjonen frå byen ut på fjorden.

Til sovore arbeid vert nytta tyskarar. Det er dei som har draga ammunisjonen til landet og det er rimeleg at dei må ogso fjerna han sjølv. Men då det er for lite tyskarar i Florø, vart nokre nasistar som sit i fangenskap sette til arbeidet med å få ammunisjonen ombord i båten.

Det er ein engelsk offiser som har overoppsynet med arbeidet og dessutan ein norsk soldat med som vakt.

Laurdag kl.14.30 la lektaren frå bryggja i Florø og gjekk sydover mot Stavfjorden. Då lektaren låg ved Oddane straks innfor Tansøy, høyrde folk ein fælsleg eksplosjon ombord i lektaren, som sokk på augneblinken. Nokre båtar som låg i nærleiken gjekk straks til ulukkestaden, men då var det berre nokre fjøler som flaut på sjøen. Ombord på lektaren var ein engelsk offiser, ein ung gut frå Bergen som fungerte som tolk, og den norske soldaten som heldt vakt, Andreas Hesjedal. Og dessutan 10 nazistar og 7 tyskarar.

Alle miste livet.

Det er ei syrgjeleg ulukke, som kosta 20 menneske livet.

Andreas Hesjedal

var frå Eikefjord. Han var i 28-års alderen. Far hans er i Amerika, so det er mor hans som har styrt garden heime i Langedalen i fleire år. Andreas var den som dreiv garden no. Han var ugift. Ein eldre bror har gard i Ramsdalen. Elles er dei fleire syskin. Andreas var med i krigen i Valdres og no var han utkommandert til teneste i 4. vaktbataljon. Han var ein uvanleg gild og kjekk gut. Han får dei aller beste lovord som kamerat og hans overordna har berre godt å seia om honom-. Hesjedal var ein god norsk soldat. So skulle også hans liv bli eit offer for fedrelandet."

Derpå vert namnene og bustaden til dei 10 "nazistane" nemnt. Ein av dei var frå Eikefjord, same bygda som Andreas Hesjedal var frå. Ein var frå Førde, tre frå Hornindal, to frå Måløy, ein frå Sandane, ein frå Svanøybukta og ein frå Stord.

"I går kom ein kommisjon frå Bergen til Florø som skal granske årsaka til ulukka med meir.

Arbeidet med sovore transport transport og nedsøkking av

ammunisjon vert ikkje rekna for noko sers uvanleg fårleg arbeid. Den engelske offiseren som strauk med denne gongen, har drive med sovore arbeid langs kysten i fleire månader utan det minste uheld. Det vert nok uråd å få klårleik i årsaka til ulukka denne gongen."

Den fyrste som ikkje er helt rett i dette, er at det var berre 6 tyskarar. I andre aviser frå den tida står at den sjuande kan hende var ein fagmann på ammunisjon. Men desse 6 tyskarane kjende ikkje til ammunisjon. Den eineste yrkjesgruppa som slapp unna det militære i Hitlers tredje rike, var sjøfolk i handelsflåten. Tre av desse sjøfolka, mellom dei kapteinen, kom frå den vesle byen der motorlekteren "Thekla" kom frå, Haren ved elva Ems, nær den hollandske grensa. Båten var bygd for å trafikkera elvane i Europa, men kunne og gå i opne farvatn. Den var 34 meter lang, og 6.34 m breid. Den hadde eit lasterom med to luker til, og en motordriven kran som kunne løfte eitt tonn. M/S Thekla var beordra til Noreg omlag eit år tidlegare til varefrakt langs norskekysten. Etter frigjeringa frakta dei andre tyskarar til Bergen. Derfrå vart dei frakta vidare til Tyskland. Mannskapet nytta høvet til å helse til familien heime og seia at dei var komne heile gjennom ktigen. Mange skip vart søkkt ut for Noreg av dei allierte siste krigsvinteren.

Om fangane var "nasistar" kan det og vere tvil om. Før krigen kunne NS-folk protestera mot den nemninga på dei. Det var kan hende verre for dei å gjere det i okkupasjonstida. Sidan har dei og snaut hatt høve til å kommentera den saka. Dessutan: To av dei ti stend ikkje i landssvikregistret. Det tyder at det ikkje ligg føre nokon skulding mot dei. Dei var heller ikkje medlemmer av NS. Ein av desse hadde tyskarane sendt som gissel til Grini etter Måløyraidet. Men dei var alle i "Varetekt". Sakene deira var ikkje etterrørte. Dei som omkom var mellom 17 og 69 år. Tre, ein frå kvart land var gifte og hadde born.

Laurdag 14.9.1945 sto vidare i "Firda":

Den farlige ammunisjonen i Florø blir fjernet. Byens befolkning evakuerte, men kom tilbake i går.

Florø har vært oppskaket av to eksplosjoner på ganske kort tid. Det er rimelig at byens befolkning tok til å bli nervøse. Det er ikke hyggelig å ha denne ammunisjonen liggende i byen og dens nærmeste omegn. Særlig har et lager på 112 tonn ammunisjon og sprengstoff på Fugleskjærskaien voldt megen engstelse. En eksplosjon her ville jo rasere hele byen. Fra politikammeret ble det nylig gjort henvendelse om saken til major Ese i Førde og denne henstillet til sjefen for de allierte i Bergen om at ammunisjonen i Florø ble fjernet øieblikkelig.

Nu torsdag kom en båt til Florø for å avhende ammunisjonen og senke den i havet et eller annet sted på kysten. Da det var stor fare for at det kunne bli eksplosjon under transporten og lastingen om bord i båten oppfordret politimesteren byens befolkning til frivillig evakuering. Denne henstilling ble i stor utstrekning imøtekommet. Forretningen og skolene lukket, og voksne og barn tok innover til gårdene og fikk seg plassert

på beste måte. En del vente tilbake for å overnatte i byen. På lageret i Fugleskjærskaien var det i alle fall 4-5 kasser med meget farlige eksplosive saker. Disse er nu kommet ombord og etter som ryktet går skal disse kassene senkes på en av de dypeste steder i Nordfjord eller i Sognefjorden. Folket i byen puster lettet og håper at det nu må være slutt på de uhyggelige eksplosjonene. Det må også være nervepirrende dage for karene som arbeider med ammunisjonen. Det er norske soldater ved kystartilleriet og tyskere som har jobben.Korr."

Denne hendinga vart og omtala i radio, og evakueringa av Florø vart nemnt i aviser landet over. Ammunisjonen og oppdraget ser likevel ikkje ut til å ha vore heilt utan risiko.

M/S Thekla hadde gått ut frå nettopp Fugleskjærskaien, dit fangane hadde måttet bringe ammunisjon frå alle tenkjelege lagringsplassar frå omgivnadene.

Laurdag 13.oktober sto dette i Firda:

Florø-ulukka vil aldri verta oppklåra.

Kaptein Fischer ved D.K.V. i Bergen har opplyst at ein har ikkje funne orsaka til eksplosjonsulukka i Florø. Det har vore dreve etterrøkjingar, men det har vore vandt å finna noko fast haldepunkt, sidan det ikkje er nokon i live av dei som var med.

Det vart sett ein militær forhøyringsrett i Florø og i denne var det både norske og engelske ammunisjonseksperter. Dei har teke opp forklåring av dei som var i land, og organiserte arbeidet, men det har ikkje kome noko nytt for dagen under forhøyra. Det som er fårlegast ved slike transportar, er nettopp når ammunisjonen vert senka i havet, fortel kapteinen. Ein kasse kan slå mot skipssida, og dermed kan det vere hendt. For skuld at dette er det fårlegaste er det at ein bruker tyskarar og landssvikfangar til arbeidet. Det var mange sorter ammunisjon i lasta og det ville vore interessant å fått greide på kva sort det gjekk gale med. Då kunne ein ha vore førebudd til ein annan gong, men no veit ein like lite, sluttar kapteinen."

Dei som er spurde, er dei som skulle leida arbeidet og som hadde ansvaret for handsaminga av ammunisjonen. Dei spurde ikkje dei fangane som hadde vore med på innlastinga, men som ikkje vart med ut.

Kan det vere rett at ein ikkje visste kva sort ammunisjon det gjekk gale med? Kvifor hadde Florø då vorte evakuera? Kva med dei "4-5 kasser med meget farlige eksplosive saker" nemnt i avisa 14.9.1945? Det skal ikkje ha vore tysk ammunisjon, men ammunisjon tyskarane hadde teke frå motstandsrørsla. Det var nitroglycerin. Ikkje alle som var med å laste båten, vart med ut. Fangene, kan hende utanom eit par frontkjempingar, kjende heller ikkje til sprengstoff. Bror til ein frontkjemping som og var fange, spurde bror sin om han skulle be om å komme med ut. Dei ynskte å ha med ugifte karar. Broren sa det var nok at ein av dei gjekk med.

Denne frontkjemparen skjyna vel at han knappast kom att frå ei reis i ein båt der det flaut nitroglycerin i botnen. Nitroglycerin kan tenne seg sjølv, om det er ristingar. Og dønningar er det oftast på Stavfjorden.

Korleis kan det ha seg at denne båten i det heile gjekk ut? Ein sersjant Østby skal ha gjeve ordra om at fangene måtte vere med, både å laste båten og dumpa ammunisjonen. Slikt var korkje båtmannskapet eller fangane vande med. Det var dei allierte som kravde at alt tysk krigsmateriell skulle kastast. Difor var det og ei gruppe med tre engelskmenn som var med på lastinga. Men dei som var med å lasta såg berre to engelskmenn. Dei kjende ikkje han som vart med ut. Han var leiaren, eksperten, og han visste korleis ein skulle handsome sprengstoff og ammunisjon. Han hadde vore med om å sende våpen til motstandsfolk til dei okkuperte landa. Men han hadde vore sjuk. Dei trudde det var difteri. Då båten skulle gå ut, vert det sagt at alle som kunne, trakk seg unna. Den engelske offiseren, som var den høgaste i rang, måtte bli med ut. Lækjaren ville nekta han, men offiseren såg det vel som ei plikt. Om nokon kjenner att mannen på biletet, og har noko å fortelje om han, vonar eg å få vita det. Det same gjeld sersjant Østby og dei som kan ha sett "Thekla" på hennar ferd i norske fjorder i året før ulukka. Mykje er uklårt i denne saka. Resultatet frå etterrøkjinga til den norsk-alliera undersøkingskommisjonen fins ikkje nokon stad, heller ikkje i England. Kan hende veit me likevel meir enn det var skrive der. Kan hende ligg ei misakting av menneskeverdet i botnen av denne ulukka. Dei fleste som miste livet var tyskarar eller "nasistar", og engelskmannen var jøde...

I.C.Stridsklev